

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

WOJEWODY LUBUSKIEGO

Nr NK-I.4131.54.2013.AZie

z dnia 6 marca 2013 r.

Rada Powiatu w Sulęcinie

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.) stwierdzam nieważność doręczonej w dniu 7 lutego 2012r. uchwały Nr XXVIII/169/13 Rady Powiatu w Sulęcinie z dnia 30 stycznia 2013r. w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Sulęcińskiego w 2013r.

Uzasadnienie

W dniu 30 stycznia 2013r. Rada Powiatu w Sulęcinie podjęła uchwałę w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Powiatu Sulęcińskiego w 2013r.

Po dokonaniu analizy prawnej wymienionej na wstępie uchwały organ nadzoru stwierdza, że uchwała istotnie narusza prawo, tj. art. 94 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001r. Prawo farmaceutyczne (t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 45, poz. 271 ze zm.).

Mocą § 1 ww. uchwały Rada Powiatu w Sulęcinie, po zasięgnięciu opinii burmistrzów i wójtów gmin z terenu powiatu sulęcińskiego oraz Okręgowej Izby Aptekarskiej w Zielonej Górze, ustaliła rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu sulęcińskiego, przy czym w § 1 uchwały ustalony został rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu sulęcińskiego, a w § 2 uchwały ustalono dyżury aptek w Sulęcinie w dni robocze w godz. 19.00-22.00, w soboty w godz. 14.00-22.00, w niedziele i święta w godz. 10.00-22.00.

Przedmiotowa uchwała jest aktem prawa miejscowego, dla którego podstawę stanowi art. 94 ust. 1 i 2 Prawa farmaceutycznego. Stosownie do art. 94 ust. 1 ww. ustawy *rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, niedziele, święta i dni wolne od pracy. Rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na danym terenie określa, w drodze uchwały, rada powiatu, po zasięgnięciu opinii wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin z terenu powiatu i samorządu aptekarskiego (ust. 2 art.94).*

Z brzmienia powyższych przepisów wynika, że ustawodawca rozróżnił rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych w zwykłych warunkach oraz w sytuacjach nadzwyczajnych. Do ustalania zwykłego rozkładu czasu pracy ustawodawca nakazuje radzie powiatu wziąć pod uwagę potrzeby ludności, tak by możliwe było zaspokojenie oczekiwań społeczności lokalnej. Z kolei do ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych w tym drugim przypadku, najistotniejsze kryterium stanowi zapewnienie dostępności świadczeń farmaceutycznych. Przy ustalaniu rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych w porze nocnej i dni wolne od pracy nie sposób uwzględniać potrzeb ludności, gdyż nie można przewidzieć prawdopodobieństwa pojawienia się zdarzeń zagrażających zdrowiu lub życiu człowieka. W tym wypadku chodzi o ustalenie takiego rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych, który będzie stwarzał możliwość jak najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy wówczas, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku. Natomiast to, czy i w jakim zakresie możliwość ta będzie wykorzystywana nie może mieć tutaj istotnego znaczenia.

W opinii organu nadzoru przedmiotowa uchwała tylko częściowo czyni zadość wskazanemu zadaniu, postawionemu Radzie Powiatu w art. 94 ust. 1 i 2 Prawo farmaceutyczne. Jak wynika z § 2 Rada Powiatu w Sulęcinie przyjęła, iż prawo każdego mieszkańca powiatu sulęcińskiego do świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej będą realizować apteki znajdujące się w największym

ośrodka powiatu, tj. w Sulęcinnie. Zgodnie ustalonym w kwestionowanej uchwale harmonogramie, dyżury aptek w Sulęcinnie pełnione będą od poniedziałku do piątku w godzinach od 19.00 do 22.00. Powyższe oznacza, że od godziny 22.00 do rana dnia następnego, do czasu otwarcia aptek, potrzebujący leku nie znajdzie na terenie powiatu pomocy.

Co więcej, analiza postanowień ww. uchwały wskazuje również, iż w soboty, niedziele oraz święta żadna z aptek na terenie powiatu sulęcińskiego nie zapewnia świadczeń w porze nocnej.

W ocenie organu nadzoru przepis art. 94 ust. 1 Prawa farmaceutycznego jest precyzyjny, pomimo, że w ustawie tej brak jest definicji „pory nocnej”. Organ nadzoru, podobnie jak Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia 17 października 2012r. sygn. akt IISA/Bd 632/12, stoi na stanowisku, że nie ma przeszkód aby sięgnąć do regulacji systemowych, a dokładnie do ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 Nr 21, poz. 94 ze zm.), który reguluje pracę w porze nocnej. W art. 151⁷ § 1 tej ustawy pora nocna obejmuje 8 godzin między godzinami 21.00, a 7.00. Z kolei art. 2 dyrektywy 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003r. dotyczącej niektórych aspektów organizacji czasu pracy, definiuje „porę nocną” jako każdy okres nie krótszy niż siedem godzin, określony w przepisach krajowych, który musi obejmować, w każdym przypadku, okres między północą i godziną 5 rano.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że apteki w Sulęcinnie zapewniają dostępność świadczeń w porze nocnej od poniedziałku do piątku tylko przez pierwszą godzinę. Identyczna sytuacja ma miejsce w soboty, niedziele i święta. Zauważyć należy, iż ustawodawca posłużył się pojęciem „pora nocna”, a nie część pory nocnej. Z tego względu dostępność aptek powinna być zapewniona w całej porze nocnej.

Ponadto posłużenie się przez ustawodawcę pojęciem "również w porze nocnej" należy postrzegać, że celem jest zapewnienie dostępności przez cały czas, a więc całodobowo. Dostępność powinna być całodobowa. Tylko wówczas powstanie stan najlepszego i najszybszego skorzystania z niezbędnej pomocy, gdy nie obowiązuje powszedni czas pracy aptek, a zaistnieje nadzwyczajna, trudna do przewidzenia potrzeba podania leku. Analogicznie orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy w wyroku z dnia 17 października 2012r. sygn. akt II SA/Bd 632/12. Ten sam Sąd orzekł również, że z realizacji ustawowego obowiązku zapewnienia dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej nie mogą zwalniać warunki pracy konkretnej apteki, w tym trudności w organizacji pracy w porze nocnej i dni wolne od pracy. Podkreślenia wymaga, że ustawodawca, nakładając na apteki ogólnodostępne, będące placówkami ochrony zdrowia publicznego, obowiązek świadczenia usług farmaceutycznych przez uprawnione osoby (farmaceutów), w tym zaopatrywanie ludności w produkty lecznicze, leki apteczne, leki recepturowe, wyroby medyczne i inne artykuły, o których mowa w art. 86 ust. 8 Prawa farmaceutycznego oraz wykonywania czynności określonych w art. 86 ust. 1 i 2 Prawa farmaceutycznego, nie uzależnił wykonywania tych obowiązków od indywidualnych warunków funkcjonowania danej placówki, czy też liczby zatrudnionych w niej pracowników. Zobowiązał natomiast kierownika apteki ogólnodostępnej do takiej organizacji pracy w aptece (art. 88 ust. 1 w związku z ust. 5 Prawa farmaceutycznego), by ta placówka ochrony zdrowia publicznego mogła wykonywać usługi farmaceutyczne, o których mowa w art. 86 ust. 2 Prawa farmaceutycznego. Przyjęcie odpowiednich rozwiązań, zapewniających właściwą realizację ustawowych obowiązków, jest warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej w sposób zgodny z prawem.

Mając na względzie powyższe stwierdzić należy, iż Rada Powiatu w Sulęcinnie ustalając przedmiotową uchwałą rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu sulęcińskiego nie wypełnia dyspozycji określonej w art. 94 ust. 1 ustawy Prawo farmaceutyczne. Stanowisko powyższe potwierdza w.w. wyrok WSA w Bydgoszczy jak i wyrok NSA w Warszawie z dnia 9 grudnia 2011 r. II GSK 1338/10.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu powiatu wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru
i Kontroli

Teresa Kaczmarek